

OZIENNIK LUDOWY

A
Warszawa, ul. Grzybowska 4/8

wydanie

254 z dn. 12-11-79

168

Dziś w teatrze TV Eryk XIV

Najwybitniejszy dramaturg szwedzki wszystkich czasów — August Strindberg (1849—1912) — który osiągnął wielką, międzynarodową sławę, dobrze znany jest także w Polsce. Jego sztuki, takie jak: „Ojciec”, „Panna Julia”, „Taniec śmierci”, „Sonata widm”, czy „Kole-dzy”, ciągle obecne są na naszych scenach.

Dzieła Strindberga, o bardzo różnej tematyce i zasięgu intelektualnym, skandalizowały swego czasu opinię publiczną. Pisarz poruszał sprawy polityczne i społeczne, historyczne i filozoficzne. Najszerze zainteresowanie przyniosły mu psychologiczne dramaty, obsesjonalnie zajmujące się problemem walki płci, przyrodzonej nienawiści mężczyzny i kobiety, którą podnosił do wyżyn demonizmu.

Ale uznanie zdobyły także dramaty historyczne Strindberga. Najgłośniejszy z nich to „Eryk XIV”, sztukę, którą dziś właśnie zobaczymy na małych ekranach.

Bohaterem tej sztuki jest władca z dynastii Wazów, zasiadający na tronie od 1560 do 1569 roku. Eryk XIV był człowiekiem chwiejnym, o usposobieniu gwałtownym i zmiennym i ogromnie przeczulonych nerwach. Pełen nieufności do otoczenia, narażony na intrygi dworskie i knowania przeciwników politycznych, niedługo królował. Do ustąpienia zmusił go brat, książę Jan, obejmując po nim tron.

Strindberg, pozostając zapewne pod wpływem samego Szekspira, pokazał Eryka jako księcia hamletyzującego, nieszczęśliwego i tragicznego. W dramacie Eryka, uwikłanego w wielką grę polityczną mającą na celu umocnienie władzy królewskiej i pokonanie przyrodniego brata, jest także coś z tragedii szekspirowskiego Ryszarda III. Jak tamten jest on coraz głębiej samotny, gnębi go nieprzerwany konflikt moralny wynikający z konieczności wyboru racji politycznej nad racją jednostki.

„Eryka XIV” oglądaliśmy już kiedyś na ekranach TV w reżyserii Macieja Prusa. Było to przedstawienie pełne dramatyzmu i świetnie zagrane.

Wszystko wskazuje na to, że i dzisiejszy spektakl nie poska-pi nam wielu mocnych wrażeń.

JAN NOWICKI jest jednym z wykonawców dzisiejszego spektaklu.

Reżyseruje go bowiem wytrawny znawca telewizyjnego warsztatu, Jerzy Gruza, a grają takie tuzy naszych scen, jak: Marek Walczewski, Jan Nowicki, Zofia Rysiówna, Bolesław Smela, Tadeusz Białoszczyński, czy Andrzej Szalawski. (p)